

veliki pesnik modernega poganstva. Z neštevilnimi staropoganskimi reminiscencami je napolnil svoje delo, hoteč biti skrivnosten kakor Dante. A te pesmi si pač ne bodo osvojile sveta, kakor si ga je velikega pesnika „Divina commedia“.

Bukovinske šole. Dobili smo v roke šematizem bukovinskih ljudskih šol in učiteljev, iz katerega posnemamo nekaj podatkov, ki nam kažejo stanje narodnega šolstva v Bukovini. V celi Bukovini je 101.531 otrok v šolski starosti, toda v šolo jih hodi samo 82.971, med njimi 43.202 dečka in 39.762 deklic. Šolskega nauka torej ne uživa 18.560 otrok. V verskem oziru so se delili otroci na: pravoslavni 57.444; rimsko-katoliški 10.674; judovski 9584; evangeljski 2791; grško katoliški 2103; armensko katoliški 29; drugih 46. Po narodnosti jih je bilo: 30.798 Rusinov; 28.947 Rumunov; 19.004 Nemci (očevidno nekaj židov); 3002 Poljaka; 1098 Ogrov; 122 drugih. Z ozirom na učni jezik so se delile šole: v 161 z rusinskim učnim jezikom, 128 z rumunskim, 52 z nemškim, 25 z nemško-rumunskim, 11 z nemško-rusinskim, 9 z nemško-rumunsko-rusinskim, 5 z rumunsko-rusinskim, 3 z ogrskim, 2 z nemško-rusinsko-poljskim, 1 s poljskim, 1 z armenskim (?), 1 z mažarsko-rumunskim, 1 z nemško-poljskim, a eno celo z nemško-rumunsko-rusinsko-poljskim. V bukovinskih šolah je torej mogoče vzgojiti mnogo filologov in jezikoznanec, a česa drugega se še nauče v primernem razmerju, tega nam šematizem ne pove — pristavlja „Literaturno-naukovi Vistnyk.“ L.

Elektrika in vodne sile. Vedno bolj se bližamo dobi elektrike; doba para se umika na vseh koncih. To se posebno opazuje pri železnicah. Na Angleškem bo v malo letih na mnogih železničnih progah vladala elektrika, in brez dima in neprijetnega hrušča bodo tekale po starem tiru električne lokomotive. Na kontinentu se v tem oziru izvečine še delajo poizkusi. Samo Italija je izjema. Nekaj znamenitih prog električne železnice je že odprtih in več jih je v delu. Laška ima mnogo hitrih rek in zato mnogo vodnih sil. Te doslej nedvignjene zaklade so porabili srečno za proizvodnjo elektrike na železnicah. Najimunitnejša železnica je speljana v dolini Valtellino, ki veže Lecco z Chiavennno. Vso potrebno silo daje iz reke Adde zajeta voda, goneč turbine, ki proiz-

vajajo 6000 konjskih sil. To pa je le majhen drobec zakladov, katere hranijo reke evropskih hribovitih krajev. Na Francoskem so proračunali, da imajo reke v njih tepah do tri milijone konjskih sil. Doslej izrabljajo samo 500.000 konjskih sil. V Severni Ameriki izrabljajo 132.330 konjskih sil vodne moči za proizvodnjo elektrike. Zanimivo bi bilo poizvedeti, koliko se uporablja prelepih vodnih sil v Avstriji? Zdi se, da smo tudi v tem oziru zaostali za svojimi sosedi.

Moderno preseljevanje narodov. Boj za življenje, pohlep, nezadovoljnost žene na leto sto in sto ljudi z domače zemlje v tujino. Neverjetno razvita prometna sredstva pospešujejo to gibanje. Pred vsem velikansko je to gibanje v Zedinjenih državah. Po zadnjem ljudskem štetju štejejo leta 76 milijonov prebivalcev. Od teh je 10 in pol milijonov priseljencev, 13 in pol milijona se jih je rodilo od naseljencev. Kako narašča osobito izseljevanje Slovanov, kaže dejstvo, da se je v Ameriko leta 1881. izselilo iz Rusije samo 10.655 ljudi, leta 1902. pa 107.347 ljudi, iz Avstrije leta 1881. 27.735 ljudi, leta 1902. pa 171.989 ljudi. Pravi „dorado“ izseljencev pa je sedaj Kanada. V to deželo se je naselilo leta 1902. nad 200.000 ljudi. Prišli so od vseh krajev sveta, tudi iz — Zedinjenih držav.

142 izdaj po 1000 eksemplarov je doživelo delo danskega pastora Gustava Frenssena „Jörn Uhl“. Roman, ki je izšel v Berlinu pri G. Grote-ju, je pač nekaj „modernega“ in občinstvo ga kar požira. Zanimivo pa je, da delo ni v svoji celoti niti umetniško, niti posebno zabavno. R. Kralik pravi, da je uverjen, da se skoro preživi tako, da ga nihče več ne bode omenjal, kakor se je to zgodilo s knjigo „Rembrandt als Erzieher“.

Največji človek je orjak Fedor Mahnov. Visok je 2 m 38 cm. Glava mu je bolj drobna, a sicer je popolnoma proporcionalnega telesa. Njegovi starši so ljudje navadne velikosti. Pravijo, da taki velikani ne živijo dolgo.

Najmlajši profesor na svetu je gotovo Albert Spalding, 13letni deček, ki je nastavljen za profesorja na višji glasbeni šoli v Bologni. Albert Spalding je imeniten goslar in slavé ga že zdaj za drugga Paganinija.

